

SIRBİSTAN'DAN MAHKEME KARARINA FIRTINALI TEPKİLER

Erhan TÜRBEDAR

Blog No: 32
20.11.2012

Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesinde (ICTY) görülen temyiz davasında Hırvat generalleri Ante Gotovina ve Mladen Markaçın beraat ettirilmesine ve serbest bırakılmasına ilişkin tepkiler devam ediyor. Hırvatistan, generallerinin ülkeye geri dönmüş olmasını büyük coşkuyla kutlarken, bu gelişme Sırbistanda adeta histeriye yol açtı. 2011 yılında mahkeme, 1995teki askeri operasyonda Sırp sivillere karşı cinayet ve göçe zorlama gibi suçlardan dolayı Gotovinayı 24, Markaçı ise 18 yıl hapse mahkûm etmişti. 3e karşı 2 oyla alınan temyiz kararı Sırp-Hırvat ilişkilerine yeni bir fırtına estirmiş olması dışında, ICTYnin varlık sebebi ve etkinliğini de yeniden tartışmaya açtı. 1990lı yıllarda eski Yugoslavya coğrafyasında yaşanan savaşlar ve işlenen suçlar, bölge ülkelerinin ilişkilerine gölge düşürmeye devam ediyor. İşin kötüsü, 1990lı yıllarda Balkanlarda yaşanan savaşlar üzerine farklı tarafların farklı gerçekleri bulunuyor. ICTYdeki duruşmalardan Balkanlardaki savaşlar üzerine gerçekler henüz ortaya çıkarılmadan, bölge ülkelerinin yöneticileri kendi çıkarlarının gerektirdiği gerçekleri üretmiş ve bunu halklarına kesin gerçek olarak kabul ettirmiştir. Bu yüzden, karara bağlanan ICTY davaları sıklıkla siyasi davalar olarak algılanabiliyor. Özellikle Sırplar arasında ICTYde Sırpların adil bir şekilde yargılanmadığı ve mahkeme kararlarının siyasi olduğu düşüncesi yaygındır. Gotovina ve Markaçın beraat ettirilmesine ilişkin karar da Sırplar tarafından siyasi ve akıl almaz skandal olarak karşılandı. Nisan 2011de Gotovina ve Markaçın suçlu bulunmaları ve cezaya çarptırılmaları nedeniyle ICTYyi eleştiri bombardımanına tutan Hırvatlar ise, bu sefer aynı mahkemeyi takdirle karşıladı. Gotovina ve Markaçın yargılanması, Hırvatistanın toprak bütünlüğünün yeniden kontrol altına alınmasını sağlayan Fırtına isimli askeri harekâtla bağlantılıydı. Fırtına harekâtına ihtiyaç eski Yugoslavyanın dağılma sürecinin başlarından beri ortaya çıkmıştı. Çünkü, Yugoslavyanın dağılmasının kaçınılmaz hale gelmesiyle, Belgradın talimatlarıyla Hırvatistanlı Sırplar ayaklanmış ve 1991de Hırvatistan topraklarının yaklaşık

üçte birine karşılık gelen Krayina Sırp Cumhuriyetini ilan etmişti. Bunun paralelinde, Sırpların kontrolü altına giren bu topraklardan Hırvatlar sürüldü, mülkleri ise yağmalandı ve yakıldı. Krayinalı Sırplar Belgraddan aldıkları destekle, Fırtına harekâtının düzenlendiği tarihe kadar Hırvat yönetimine karşı başarılı bir şekilde ayak diretebildi. Fırtına harekâtı 4 - 26 Ağustos 1995 tarihleri arasında sürmüş ise de, Sırplar tarafından işgal altında tutulan Hırvatistan topraklarının en büyük kısmı, harekâtın ilk dört gününde kurtarıldı. Kurtarılan topraklardan uzaklaşmak zorunda kalan Sırpların bir kısmı Sırbistana, diğer bir kısmı ise Bosna-Herseke yerleşti. Sırbistan Fırtına harekâtını büyük bir üzüntüyle etnik temizlik olarak anarken, Hırvatlar bunu 5 Ağustos tarihinde kurtuluş savaşının zaferi olarak kutluyor. Hırvatistan yetkilileri her fırsatta Fırtına harekâtını savaş kurallarına ve uluslararası sözleşmelere uygun bir şekilde gerçekleştirdiklerini savunuyor. Yine de, Fırtına harekâtı esnasında 2.000e yakın Sırpın öldürüldüğü, yaklaşık 200 bininin ise Hırvatistan topraklarından sürüldüğü gerçeği ortada duruyor. Beraat eden generaller bu suçlardan sorumlu değilse, o zaman Hırvatistanın asıl faillerin adalete teslim edilmesi noktasında sorumluluğu devam ediyor. Nitekim bazı Hırvat kanaat önderleri de Fırtına Hareketinde işlenen suçların Hırvat mahkemelerinde yargılanmaya başlamasının öneminde dikkat çekiyor. Gotovina ve Markaçın beraat ettirilmesine ilişkin tarafların verdiği tepkiler, savaştan etkilenmiş Balkanlardaki insanların barışması için daha çok zamanın geçmesine ihtiyaç olduğunu bir kez daha gösterdi. 1993 yılında BM Güvenlik Konseyi tarafından kurulan ve eski Yugoslavya topraklarında işlenen savaş suçlarının sorumlularını yargılamakla görevlendirilen ICTYnin, Balkanlardaki barışma sürecine çok fazla katkısının olduğu söylenemez. BM tarafından bu tür mahkemeler kurulurken, gelecekte işlenebilecek suçların önüne geçilmesine, ayrıca suçların cezasız kalmayacağı mesajı verilmeye de çalışıldı. Ne var ki günümüzde dünyanın dört bir yanında masum siviller öldürülmeye devam ediyor.

About the author:

To cite this article: Erhan TÜRBEDAR. 2026. "SIRBİSTAN □□□ MAHKEME KARARINA FIRTINALI TEPKİLER." Center For Eurasian Studies (AVİM), Blog No.2012 / 32. November 20. Accessed November 22, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/Blog/SIRBISTAN-DAN-MAHKEME-KARARINA-FIRTINALI-TEPKILER

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr

https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır